

Click or tap here to enter text.

Tjänsteskrivelse till socialnämnden

Datum:
2024-04-16

Diarienummer:
SCN-2023-00905

Handläggare:
Sophie Jonneryd

Svar på initiativärende från (M) (C) (KD) om ett lokalt fritidslyft

Förslag till beslut

Socialnämnden beslutar

- att** besvara initiativärendets första att-sats då förvaltningarna redan har ett etablerat samarbete med kultur-, idrotts-, och fritidsförvaltningen.
- att** avslå initiativärendets andra att-sats med hänvisning till att det är oprövad mark att föreningslivets aktiviteter ges som beviljad insats från socialtjänsten.
- att** ge förvaltningen i uppdrag att utreda förutsättningarna för att inrätta en lotsfunktion vilken ska vägleda och stödja barn och unga till fritidsaktiviteter då socialsekreterare ser ett sådant behov.
- att** ge förvaltningen i uppdrag att utreda om det är legalt möjligt att föreningslivets aktiviteter ges som beviljad insats från socialtjänsten. Utredningen ska på ett brett sätt belysa de eventuella möjligheter och hinder som finns.

Ärendet

Moderaterna, Centerpartiet och Kristdemokraterna föreslår att förutsättningarna för ett lokalt fritidslyft, i samverkan med kultur-, idrotts- och fritidsförvaltningen, ska undersökas av förvaltningen. Ett liknande initiativärende har också lämnats av Moderaterna till idrotts- och fritidsnämnden. Ärendet har inte gått till kulturnämnden men i föredragningen redogörs ändå för de aktiviteter som bedrivs inom kulturnämndens område då det är centralt när det gäller utbudet av fritidsaktiviteter och i arbetet med en strukturerad och meningsfull fritid.

Beredning

Ärendet har beretts inom stab SCF i samverkan med kultur-, idrotts- och fritidsförvaltningen.

Föredragning

Initiativärendet från Moderaterna, Centerpartiet och Kristdemokraterna

I initiativärendet konstateras att en meningsfull och strukturerad fritid samt trygga vuxna förebilder är viktiga faktorer för att hjälpa barn och unga som befinner sig i riskzon för kriminalitet eller utanförskap. Det konstateras vidare att tillgången till och möjligheten att delta i fritidsaktiviteter är ojämnt fördelad bland barn och unga. Det kan bero på att den unges nätverk inte är tillräckligt resursstarkt, begränsade ekonomiska möjligheter, att det är svårt att hitta aktiviteter eller att tillgången till aktiviteter i ens närområde är begränsat. Det konstateras också att Uppsala kommun har många insatser som riktar sig till barn och unga men att dessa inte är kända i tillräcklig utsträckning.

Moderaterna, Centerpartiet och Kristdemokraterna yrkar att socialförvaltningen ges i uppdrag att tillsammans med Kultur-, idrotts- och fritidsförvaltningen i Uppsala kommun inleda samarbete för att fler barn som är aktuella hos socialtjänsten kan delta i fritidsaktiviteter, samt att socialförvaltningen ges i uppdrag att ta fram förslag på hur idrott- och fritidsaktiviteter kan ges som insats från socialtjänsten enligt initiativets intentioner.

Förvaltningens bedömning

Kultur-, - idrotts- och fritidsförvaltningens grunduppdrag innefattar att tillgängliggöra och skapa en varierad, aktiv och meningsfull fritid. Detta sker till exempel genom allaktivitetshus, fritidsgårdar samt genom bidrag till öppen fritid i föreningsregi, vilka ofta är kostnadsfria. Förvaltningens totala arbete innefattar att verka för ett kompensatoriskt och främjande fritidsutbud, så att så många som möjligt ska kunna delta. Förvaltningarna arbetar löpande med kommunikationsinsatser för att nå ut med information till barn och unga samt om vad som finns. Detta görs i traditionella kanaler såväl som i sociala medier. "Kubik" är en form av aktivitets- och arrangemangskalender med information om barn- och ungdomsaktiviteter i kommunen. "Kubik" finns både på nätet och som app.

Idrotts- och fritids- samt kulturnämnden har sedan en tid tillbaka idéburet offentligt partnerskap med RF-SISU Uppland, Fyrisgården, KFUM och Uppsala handikappidrott. Inom partnerskapet med RF-SISU Uppland arbetas det brett med att få fler barn och unga som idag står utanför, delaktiga och aktiva på sin fritid. RF-SISU Uppland har dessutom i uppdrag från Riksidrottsförbundet att arbeta med "Idrottsklivet" vilket kopplar till partnerskapet. Fyrisgården har ett särskilt fokus att erbjuda verksamhet för barn och unga med funktionsnedsättning, samt särskild satsning på att nå personer med neuropsykiatrisk diagnos. I arbetet ingår även att stötta och utbilda andra föreningar och aktörer. KFUM och Uppsala handikappidrott gör även betydande insatser för Uppsalas barn och unga. KFUM genom gratisplatser på Alnäs sommarläger och Uppsala handikappidrott har en samverkan med kommunens anpassade skolor.

Inför 2024 har kommunstyrelsen beslutat om kraftsamling för att motverka kriminalitet och gängvåld. Det innefattar en samordnad insats mellan utbildningsförvaltning, socialförvaltning, kultur-, - idrott- och fritidsförvaltningen och kommunledningskontoret. Kulturnämnden har, genom avdelningen Fritid Uppsala, i uppdrag att öka en aktiv och meningsfull fritid för målgrupperna resursskola, anpassad grundskola samt placerade barn och unga.

Många barn och unga i utsatta situationer behöver aktivt stöd för att hitta en meningsfull och strukturerad fritidssysselsättning. I flera av de insatser som socialförvaltningen beviljar barn och unga är en viktig del att ge möjlighet att prova på och hitta aktiviteter som bidrar till just en strukturerad och meningsfull fritid. Exempel på insatser där detta innefattas är kontaktperson, kvalificerad kontaktperson och ungdomscoach. Samtliga av dessa insatser syftar också till att kontaktpersonen ska finnas som en trygg vuxen för den unge att knyta an till.

Mot bakgrund av ovanstående pågående arbete föreslår förvaltningen att nämnden besvarar initiativärendet första attsats. Förvaltningen föreslår att nämnden avslår initiativärendets andra attsats då det är oprövad mark att föreningslivets aktiviteter ges som beviljad insats från socialtjänsten.

För att fler barn som är aktuella hos socialförvaltningen ska kunna hitta och delta i fritidsaktiviteter och föreningsliv, samt för att öka sannolikheten att det håller över tid föreslår förvaltningen att nämnden ger i uppdrag till förvaltningen att utreda förutsättningarna för att inrätta en lots-funktion. Denna funktion ska kunna kopplas på av socialsekreterarna när de ser ett behov av ett mer omfattande stöd för att hitta en passande fritidssysselsättning. Den vägledande funktionen ska kunna stödja och följa den unge under längre tid så chanserna ökar för ett hållbart och långsiktigt förändringsarbete. I den tilltänkta nya funktionen är samverkan med andra förvaltningar och föreningslivet en självklar och central del. En sådan samverkan finns redan och kommer, om en ny funktion införs, att ytterligare fördjupas och förbättras.

Förvaltningen föreslår även att nämnden beslutar att ge förvaltningen i uppdrag att utreda om det är legalt möjligt att föreningslivets aktiviteter ges som beviljad insats från socialtjänsten. Utredningen ska på ett brett sätt belysa de eventuella möjligheter och hinder som finns.

Barnkonsekvensanalys

Arbetet för att fler barn och unga ska få en strukturerad och meningsfull fritid syftar till att förhindra en ogynnsam utveckling som att exempelvis hamna i kriminalitet och utanförskap. Förvaltningarna arbetar redan aktivt med detta och uppdraget att utreda förutsättningarna för en ny funktion syftar till att unga ska kunna få ett mer omfattande stöd över tid, vilket skulle öka chanserna ytterligare för fler barn och unga att få en gynnsam utveckling.

Ekonomiska konsekvenser

Ärendet innebär inga ekonomiska konsekvenser för nämnden. Utredningsuppdragen genomförs inom befintlig budgetram.

Beslutsunderlag

- Tjänsteskrivelse daterad 2024-04-16
- Bilaga, Initiativärende om meningsfull fritid från (M) (C) (KD)

Socialförvaltningen

Tomas Odin
Förvaltningsdirektör

Initiativärende om ett lokalt fritidslyft

En meningsfull strukturerad fritid och trygga vuxna förebilder är två viktiga delar för att hjälpa barn som befinner sig i riskzonen för kriminalitet eller utanförskap.

En aktiv fritid har positiva effekter på barns fysiska och psykiska hälsa samt på deras sociala förmågor. Rapporter visar dock att vissa barn har mindre strukturerad fritid än andra. Det kan bero på olika faktorer. Tillgången till aktiviteter där man bor kan vara en, en annan kan vara att man inte har ett tillräckligt bra nätverk eller vet var man kan vända sig för att hitta goda aktiviteter. Dessutom kan ekonomiska resurser vara ett hinder. Det är uppenbart att många barn i utsatta situationer behöver aktivt stöd i att hitta en meningsfull och strukturerad fritid. Det skulle ge barn möjligheter att bredda sitt sociala umgänge och vara en del av ett positivt sammanhang. Idrott och fritid är en god förebyggande åtgärd mot utanförskap och kriminalitet.

Uppsala kommun har flertalet insatser som riktar sig mot barn och unga för att de ska delta i aktiviteter i större utsträckning, däremot är det för få som känner till detta. Vidare finns ett behov av att rikta stödet till de som verkligen behöver det. För att fler barn ska undvika att inleda en kriminell bana eller ett liv i utanförskap behöver vi utöka och utveckla de insatser som genomförs.

För att utöka möjligheten till fritidsaktiviteter för barn som vanligtvis inte hittar dit eller har andra hinder från att vanligtvis delta föreslår vi att Uppsala kommun ska kunna erbjuda idrott- och fritidsaktiviteter som en insats. Arbetssättet skulle kunna likna det som finns avseende fysisk aktivitet på recept (FaR), men i stället för att det är en legitimerad personal inom hälso- och sjukvården som utfärdar receptet så kan det vara socialtjänsten. Barn som kan vara aktuella för insatsen kan exempelvis vara barn som är hemmasittare, finns i riskzon för kriminalitet eller som har en bristfällig familjesituation. Arbetet att ta fram en sådan insats bör ske mellan socialförvaltningen och med kultur- idrotts- och fritidsförvaltningen.

Därför yrkar vi:

att socialförvaltningen ges i uppdrag att tillsammans med Kultur-, idrotts- och fritidsförvaltningen i Uppsala kommun inleda samarbete för att fler barn som är aktuella hos socialtjänsten kan delta i fritidsaktiviteter,

samt

att socialförvaltningen ges i uppdrag att ta fram förslag på hur idrott- och fritidsaktiviteter kan ges som insats från socialtjänsten enligt initiativets intentioner.

29 november 2023

Moderaterna
Centerpartiet
Kristdemokraterna